ב"ה

שיחת השבוע

ערב שבת־קודש
פרשת בלק
913 הגיליון השבועי לכל יהודי
י"ג בתמוז התשס"ד
(2.7.04)

יוצא לאור על־ידי **צעירי־אגודת־חב"ד — המרכז** ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03־9607588 ● **עורך:** מנחם ברוד ● **יו"ר:** הרב יוסף־יצחק אהרונוב

אפשר לטעות, קשה להטעות

לעיתים הכתובת זוהרת על הקיר ומסמנת בבהירות את הנתיב הנכון, ואף־על־פי־כן האדם מתעקש ללכת בדרך הלא־נכונה. בין בלעם למציאות העכשווית

ש טעויות שאפשר להבין את סיבתן. אדם טועה בשיקול־הדעת ובהערכת המציאות ומקבל החלטה לא־נכונה. אך לעיתים הכתובת זוהרת על הקיר ומסמנת בבהירות את הנתיב הנכון, ואף־על־פי־כן האדם מתעקש ללכת בדרך הלא־נכונה. זו טעות שקשה מאוד להבין אותה, אבל גם טעויות כאלה קורות, מכיוון שהקב"ה נותן לאדם את היכולת לבחור גם כשדרך הטוב והחיים ברורה לחלוטין.

המחשה לכך אנחנו מוצאים בפרשת השבוע, המספרת על התעקשותו של בלעם ללכת לקלל את עם־ישראל. לכאורה היו לפניו כל הנתונים להבין שמזימתו לא תצלח. בתחילה אומר לו הקב"ה "לא תלך עמהם, לא תאור את העם, כי ברוך הוא". בלעם מנסה שנית את מזלו, ואז אומר לו הקב"ה "קום לך איתם, ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה". כשהוא יוצא לדרכו מנסה המלאך לעכבו, אך בלעם מתעקש להוסיף ללכת, גם כשהוא שומע שוב "אפס, את הדבר אשר אדבר אליך — אותו תדבר".

זה מה שקורה כשהאדם להוט לעשות דבר־מה. הוא עלול לנהוג בדרך בלתי־הגיונית לחלוטין. הוא מתעלם מכל הסימנים והתמרורים ומתעקש ללכת בדרך שסופה כישלון. כל העומד מהצד ובוחן את מעשיו, אינו יכול להבין כיצד אדם מסוגל להיות עיוור כל־כך למציאות, אבל התאווה והלהיטות גורמות לאדם לעשות את השגיאות החמורות ביותר.

אי־אפשר לברוח

תחושת תימהון זו ממלאת בימים האלה רבים מישראל נוכח ההתעקשות להמשיך בתכנית ה'הינתקות', בשעה שכל הסימנים מעידים שהיא תמיט עלינו אסון. מישהו ננעל על סממה זו ומוסיף להציגה לציבור כאילו מדובר בפתרון־קסם שישאיר מאחור את כל הצרות והבעיות ויבטיח לנו שחר חדש. ואתה שואל ותוהה איך אפשר לטעות כל־כך.

אירועי השבוע ממחישים היטב עד כמה אי־אפשר להשאיר את הטרור מאחורי הגדר, כי הוא ירדוף אחרינו מעבר לה. אנחנו נמצאים כיום בתוך רצועת עזה כדי לשלול מהמחבלים את האפשרות להצטייד באמצעי לחימה ולשכלל את יכולותיהם. אם נצא משם, נקבל לא רק קסאם־3, אלא טילים בעלי טווח גדול יותר, שיאיימו על אשקלון, אשדוד וכל הנגב המערבי. ומה נעשה אז, נפנה את אשקלון?

אומרים לנו, שאם אחרי יציאתנו משם הם יעזו לשגר טילים לעבר יישובים ישראליים, נגיב תגובה קשה. אולי יואילו לספר לנו איזו 'תגובה קשה' יש באמתחתנו שעדיין לא שלפנו אותה? האם נפגע בעוד שתי מחרטות? או אולי נפציץ מרכזי אוכלוסייה, בבחינת "עין תחת עין"? הלוא אנשי המוסר לא יניחו לנו לנהוג כן. מה שיקרה הוא שנספוג פגיעות ועוד פגיעות, עד שתפקע הסבלנות, ואז ישובו הטנקים וייכנסו לרצועת עזה — בדיוק כשם שהם חזרו לג'נין ולשכם, אחרי שכבר 'התנתקנו' מהן. מה הועילו אפוא חכמים בתקנתם?

פתרונות קסאם

ראש־הממשלה מנצל ניצול ציני את המשאלה הטבעית של העם לסיים את סכסוך־הדמים ולהגיע לשקט ולשלווה, ובדרך זו הוא מוכר לציבור פתרונות־קסם. אולם הוא־עצמו יודע שאין אלה פתרונות־קסם, אלא פתרונות־קסאם. סופה של הבריחה מרצועת עזה והרס היישובים היהודיים להתנפץ בפרצופנו, בדיוק כשם שהתנפצו אשליות אוסלו, שהמיטו עלינו גל של טרור ושפיכות־דמים שלא ידענו כמותו.

שוב ושוב מתברר שהניסיון להטעות את הציבור כאילו חיילים נפגעים בגלל ה'מתנחלים' הוא עלילת־כזב. חיילינו נפגעים, למרבה הצער, בגלל הפעילות על ציר פילדלפי, שנועדה למנוע הברחת אמצעי־לחימה לרצועה; ובגלל הפעילות בשכונת זייתון, שבאה לפגוע בתשתית ירי הקסאמים לעבר שדרות.

בטוחים אנו שסופה של תכנית ה'הינתקות' יהיה כסופו של בלעם — בא לקלל ונמצא מברך.

יש חדש

לימוד תורת המקדש

לקראת ימי בין המצרים, ייהפכו לשמחה, הננו מזכירים לציבור את קריאתו של הרבי מליובאוויטש להוסיף בהם בלימוד התורה ובנתינת צדקה, ובמיוחד בלימוד ענייני המקדש — בתורה שבכתב (פרשיות תרומה, ויקהל־פקודי; יחזקאל פרקים מ־מג), בתורה שבעל־פה (מסכת מידות) ובהלכה (הלכות בית־הבחירה לרמב"ם). על־ידי לימוד זה נזכה שיתקיימו דברי המדרש: "לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתה, שיתעסקו לקרות בה, אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבניין הבית".

שבת של חסד

"הקדישו בשבת זו תשומת־לב מיוחדת לעשיית חסד" — זו פנייתם של דניאל והלנה רוזנפלד, שבתם חנה־ליאורה נפטרה לפני כחודש ממחלה ממארת, והיא בת שלוש שנים בלבד. ההורים עלו לארץ מארה"ב לפני כארבע שנים, וחני הייתה הילדה הראשונה שנולדה להם בארץ. לקראת השלושים מבקשים ההורים להקדיש את השבת לנושא החסד — לדבר בבתי־הכנסת, במחנות־הקיץ ובחוג המשפחה איך לעשות יותר חסד ולהוסיף אהבה ורעות בין אדם לחברו.

מחנה לילדי יש"ע

איגוד בתי־חב"ד ביש"ע מארגן מחנות־קיץ לילדי היישובים ביש"ע ומבטיח "חוויה לכל החיים". המחנה לבנים יהיה בישיבה התיכונית מבשרת ציון, מי"א באב עד ט"ו בו, והמחנה לבנות יהיה באותו מקום, מט"ז באב עד י"ט בו. מוקד הרשמה: 02־9972770.

זמני השבוע

	ירושלים	ת"א	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	7:13	7:29	7:22	7:30	7:21	8:13
צאת השבת	8:31	8:34	8:35	8:32	8:27	9:21

פרקי אבות: פרק ו

פקס': 03־9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הכרתת המציאות העצמית

בנבואה האחרונה של בלעם הוא מדבר על מה שיקרה "באחרית הימים". הוא מדבר שם על המלך המשיח: "דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל", ועל פעולתו בעולם: "ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת".

מה פירוש "וקרקר כל בני שת"? מפרשי התורה נותנים לכך שני פירושים: אחד מלשון שליטה, שהמשיח ישלוט על כל בני-האדם; פירוש שני — "וקרקר" כמו "מקרקר קיר", במשמעות של הרס. על-פי הפירוש הזה, המשיח יהרוס את מציאותן של אומות-העולם.

האומנם השמדה?

הפירוש השני דורש ביאור. בכמה וכמה נבואות העוסקות בזמן הגאולה אנחנו רואים שגם אז יהיה קיום לאומות-העולם. הנביאים מדברים על "ונהרו אליו כל הגויים", ועל ההתאחדות של האנושות כולה לעבוד את ה' — "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה, לקרוא כולם בשם ה', לעבדו שכם אחד". איך אפשר לפרש שהמשיח יכרית את הגויים?

בזכריה מופיעה נבואה על הכרתת שני שלישים מן האנושות: "והיה בכל הארץ נאום ה', פי שניים בה ייכרתו, יגוועו, והשלישית ייוותר בה". גם נבואה זו מעוררת שאלה: הלוא "טוב ה' לכול, ורחמיו על כל מעשיו". איך ייתכן שדווקא בזמן הגאולה, כשהעולם יגיעו לתיקונו, תהיה השמדה של בני-אדם רבים כל-כך?!

העדר תחושת מציאות

אלא שאין הכוונה להשמדה גשמית. נבואות אלה מדברות על התקופה שלאחר העברת הרע מן העולם ולאחר שהרשעים יקבלו את עונשם. בני-האדם שיישארו אז לא יהיו בבחינת אויבי ה', הראויים לעונש, אלא יהיו חלק מהעולם המתוקן של ימות המשיח. וכאן יש שתי דעות בעניין הגדרת מציאותם של הגויים באותו זמן.

על-פי הדעה הראשונה תישאר לגויים מציאות לעצמה, אלא שהמשיח ישלוט עליהם. על-פי הדעה השנייה תהיה הכרתת מציאותם של הגויים, כלומר — הם לא ירגישו את עצמם מציאות עצמאית, אלא יחושו שכל מהותם נועדה לסייע לעם-ישראל למלא את ייעודו.

הכרת האמת

יש גם בהלכה דוגמאות להעדר מציאות אישית. למשל, ההלכה היא ש"כל מה שקנה עבד — קנה רבו (אדונו)". לעבד אין מציאות משל עצמו, וכל מה שהוא עושה או קונה מתייחס לאדונו. זו דוגמה למציאותן של אומות-העולם בזמן הגאולה, כאשר "והיה ה' למלך על כל הארץ" — הם יחושו שכל הווייתן וקיומן אינם אלא לעזור לעם-ישראל.

אולם על-פי הדעה הראשונה תישאר גם אז מציאות לאומות-העולם כהוויה לעצמה, שכן רצונו של הקב"ה שגם אצל אומות-העולם, כפי שהן מציאות לעצמן, תורגש האמת האלוקית. לכן יש חשיבות שהגויים יישארו מציאות לעצמם, ובכל-זאת ירגישו שהקב"ה הוא "מלך על כל הארץ", ו"יחזרו כולם לדת-האמת", וגם הם-עצמם יעסקו בידיעת ה', דבר שיתרום למילוי כוונת הבריאה, שהעולם כולו, גם מצד גדריו, יהיה דירה לו יתברך.

(לקוטי שיחות כרך כג, עמ' 172)

מן המעיין

נושא השבוע: ביאת המשיח

אופני הגאולה

"דרך כוכב מיעקב וקם שבט בישראל" (במדבר כד,יז). בנבואה זו מדובר על המלך המשיח. הפסוק רומז שאם יזכו ישראל, ייגאלו בדרך נס, ככוכב היוצא באמצע השמים; ואם לא יזכו — תבוא הגאולה בבחינת "וקם שבט מישראל", כדרך הקמים בעולם בדרך הטבע, שיבוא המשיח "עני ורוכב על חמור", ויקום וימלוך.

(אור החיים)

עצה ומזימה

"לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים" (במדבר כד,יד). "באחרית הימים" — בימים האחרונים לפני ביאת הגואל, ירצו ויתאמצו לעשות את "העם הזה" — את עם-ישראל — "לעמך" — שידמה חלילה בדתו ובמידותיו לאומות-העולם.

(רבי בונם מפשיסחה)

האמונה תתעלה

בימות המשיח יהיה אפשר להבין ולהשיג דברים שהיום צריכים עליהם אמונה. בימים ההם האמונה תהיה על דברים נעלים הרבה יותר, שהיום אין לנו מושג בהם אפילו בדרך אמונה.

(הרבי מליובאוויטש)

אלוקות בפשיטות

לעתיד לבוא ידעו וירגישו אלוקות בפשיטות ובטבעיות, ואילו הרגשת העולם הזה תהיה בבחינת ריחוק, בדרך טפל. כל אחד ואחד יהיה בדרגת אדם הראשון קודם חטא עץ-הדעת. אז היה אדם הראשון דבוק באלוקות ולא הרגיש בישותו של ה'גשם'. הוא אכל ושתה ועשה את כל צורכי הגוף, אך לא הרגיש בהם תאווה גשמית. כך ירגישו הכול בימות המשיח.

(ספר המאמרים קונטרסים)

הכן עצמך

העת הזאת היא מועד הגאולה על-ידי משיח-צדקנו. הייסורים הבאים עלינו חבלי משיח הם. "אין ישראל נגאלין אלא בתשובה". הכן את עצמך ואת בני-ביתך לקבל את פני משיח-צדקנו הבא בקרוב ממש.

(היום היום)

אמרת השבוע

יגעתי ומצאתי

בנעוריו נהג רבי מנחם-מענדל מוורקי להסתיר את עצמו מעיני הבריות, ולמראית-עין לא היה אלא נער שובב, שמשוטט בשדות ואינו לומד. רק יחידי-סגולה ידעו שמאחורי מסווה השובבות מסתתרת דמות רצינית ביותר. אחרי הסתלקות אביו דבקו בו החסידים, אולם היו שזכרו את ימי נעוריו והרהרו אחריו.

אחד מנאמניו היה הגאון החסיד ר' בעריש מביאלה. פעם שאלוהו: "אם כדבריו, רבי מנחם-מענדל הוא אכן תלמיד-חכם, איך מסתדר הדבר עם מאמר חז"ל 'לא יגעתי ומצאתי — אל תאמין'".

השיב החסיד: "חז"ל אומרים 'אל תאמין' — כלומר, אל תאמין שלא יגע; בוודאי יגע ויגע, אלא שהיה מצניע לכת".

סיפור מוכר

מתפללי בית־הכנסת הגדול במוסקווה הכירו איש את רעהו. בכל פעם שהופיעו בבית־הכנסת 'פנים חדשות' היו המתפללים נדרכים ונוקטים משנה־זהירות. כל אורח נחשד מיד שהוא מרגל־חרש של השלטונות, עד שהוכח אחרת.

יום אחד הופיע בבית־הכנסת יהודי מבוגר ולא־מוכר, עטור זקן שיבה. האיש היה שתקן. לימים נודע כי שמו שלום פייגין.

עם מתפללי בית־הכנסת נמנה גם ר' אהרון חזן, יהודי חסידי שהתגורר בקליאזמה, פרוור של מוסקווה. ערב אחד נזדמן לר' אהרון לשוחח עם מתפלל נוסף בבית־הכנסת, הרב סנדלר שמו.

"האם אתה רוצה לדעת מי הוא שלום פייגין?", שאל הרב סנדלר את ר' אהרון, והוא השיב בחיוב. "ובכן, הנה סיפורו כפי שסיפר לי הוא־עצמו לפני זמן־מה", החל הרב סנדלר לספר. ר' אהרון הקשיב ושתק. שתק אף־על־פי שעד־מהרה התברר לו כי הוא כבר מכיר את הסיפור, אפילו מכיר היטב...

תחילתו של המעשה כמה שנים קודם־לכן (בשנים ת"ש־תש"י). ר' אהרון התגלגל זמן רב מעבודה לעבודה, משום שלא היה מוכן לעבוד בשום עבודה הכרוכה בחילול שבת. שמחה רבה שמח אפוא כשמצא יום אחד עבודה בבית־חרושת גדול לאריגה. מנהל המפעל היה יהודי, חבר המפלגה הקומוניסטית, ושמו סאשה. הוא הסכים להעלים עין מהיעדרותו של ר' אהרון מעבודה בימי שבת. תחת זאת התחייב ר' אהרון לבוא למפעל מדי יום ראשון, יום המנוחה הרשמי, ולהשלים את החסר.

בית־החרושת שכן בעיירה קונצבו שליד מוסקווה. בין בית־החרושת לביתו של ר' אהרון בקליאזמה הפרידו שלוש שעות נסיעה ברכבת. מדי יום שישי בשעה שתים־עשרה בצהריים, היה ר' אהרון יוצא מבית־החרושת בדרכו לביתו. בחורף נכנסת השבת במוסקווה וסביבותיה בשעה שלוש וחצי, ועל־כן היה מגיע לביתו ממש קודם כניסת השבת.

יום שישי אחד קרא סאשה לר' אהרון והודיע לו בהחלטיות כי הפעם ייאלץ להישאר עד סוף יום העבודה. "מחר צפויה ביקורת ממשלתית במפעל, ועדיין לא השלמנו את מכסת הייצור שהוטלה עלינו", הסביר סאשה.

ר' אהרון הקשיב לדבריו והגיב בנימוס: "אדוני המנהל, צר לי, אך לא אוכל להישאר מעבר לזמן הדרוש לי כדי לחזור הביתה לפני כניסת השבת. גם היום אעזוב את המפעל בדיוק בשעה שתים־עשרה".

המנהל כעס. "עליך להבין כי אם לא תושלם המכסה במועד ונוסף על כך יתברר כי הנחתי לך להיעדר מהעבודה בשבתות, נשלם על כך שנינו מחיר כבד!", אמר.

" מכסת הייצור והביקורת הצפויה חשובות בעיניי מאוד, אך השבת חשובה לאין־ערוך", ענה ר' אהרון.

סאשה ממש התרתח. "שיהיה ברור לך!", הודיע, "אם תצא מכאן היום בשתים־עשרה בצהריים, תאבד את מקום עבודתך!".

ר' אהרון לא זלזל באיום. אף־על־פי־כן נחוש היה בדעתו לעזוב את המפעל בדיוק בשעה שתים־עשרה בצהריים. כך עשה בפועל.

ביום שני בבוקר שב ר' אהרון למפעל, ככל העובדים. בינו לבין סאשה שררה מתיחות והם נמנעו מלדבר ביניהם. סאשה לא פיטר את ר' אהרון, אך מאז העיב צל על יחסיהם.

לאחר זמן־מה עזב סאשה את המפעל ובמקומו בא מנהל חדש. עובדי המפעל לא ידעו אם סאשה, שכבר היה אז כבן שבעים, פרש לגמלאות או שמא הציבה אותו המפלגה בתפקיד ניהולי אחר.

בינתיים נשכח העניין מליבו של ר' אהרון, מה גם שכעבור זמן עזב גם הוא את המפעל, לאחר שמצא מקור פרנסה נוח יותר.

מאז, כאמור, חלפו כמה שנים. הזקן המלא שעיטר עתה את פניו של שלום פייגין מחק כל דמיון בינו לבין מנהל המפעל המתבולל, סאשה. משום כך לא היה יכול ר' אהרון לזהותו. גם פייגין, מצידו, לא נקב בשמו של ר' אהרון, כשסיפר את הסיפור לרב סנדלר. אולי מפני שלא רצה 'להפליל' את ר' אהרון.

הרב סנדלר סיפר בהתרגשות את סיפורו של הפועל היהודי, ולא הבחין בחיוך הקטן ההולך ומתפשט על פניו של ר' אהרון. הוא הוסיף לגולל את הדברים בגוף ראשון, ממש כפי ששמעם מגיבור המעשה. וכך הוסיף פייגין והתוודה באוזניו:

"לאחר שנרגעתי מכעסי על הפועל היהודי, שהיה מוכן לסכן את עצמו ואותי בשביל השבת, עלתה במוחי מחשבה הפוכה לגמרי. פתאום חשבתי על איש צעיר, המטופל בילדים רבים, שמוכן לוותר על מקור מחייתו ולסכן בכך את עתיד משפחתו — וכל זאת למען עקרונותיו.

"המחשבה על כך חוללה בי זעזוע. נזכרתי בשנות ילדותי; בבית הוריי; באותן פעמים מאושרות שזכיתי לבקר עם אבי בעיירה ליובאוויטש ולהביט בפניו של הצדיק רבי שלום־דובער (הרש"ב).

"העניין הוסיף להציק לי, עד שיום אחד החלטתי כי הגיעה העת לחזור לחיי־אמת — חיים יהודיים. פרשתי לגמלאות והתחלתי לחיות כיהודי".

רק לאחר שסיים הרב סנדלר את הסיפור כולו, גילה לו ר' אהרון את זהותו של הפועל היהודי העקשן, שהסכים לוותר על מקום עבודתו ובלבד שלא ייאלץ לחלל אף לא שבת אחת.

כוחה של שמירת שבת.

גוי מתנבא על הגאולה

כהוכחה לכך שביאת המשיח נאמרה במפורש בתורה מביא הרמב"ם את נבואת בלעם. בחלק האחרון של נבואתו מתוארים תקופת הגאולה והאירועים הצפויים להתחולל בה. ידוע, כי בנבואתו זו של בלעם מרומזים סודות גדולים הקשורים בגאולה.

פרשני התורה חלוקים ביניהם בשאלה, אם כל הדברים האמורים בחלק זה של נבואת בלעם מתייחסים לגאולה העתידה. הרמב"ם ורש"י, למשל, מפרשים את הנבואה בדרך שחלקה מתייחס לדוד המלך וחלקה למשיח־צדקנו. פרשנים אחרים — הרמב"ן, האברבנאל והאור־החיים, למשל — מייחסים את כל הנבואה לתקופת הגאולה העתידה.

משה ובלעם

שאלה מעניינת העולה כאן היא, מדוע זכה דווקא הגוי הרשע בלעם לשאת את הנבואה הגדולה והמופלאה על הגאולה. הרבי מליובאוויטש (ליקוטי־שיחות כרך כג, עמ' 166) מסביר, שנבואתו של בלעם משקפת את מהות החידוש של הגאולה. עיקר עניינה של הגאולה הוא בירור ותיקון העולם הגשמי והחומרי, ובכלל זה תיקונן של אומות־העולם. דבר זה מתבטא בנבואת בלעם, כאשר דווקא הוא, הגוי הרשע, שרצה לקלל את ישראל, נמצא מברך אותם ונושא את הנבואות הנשגבות ביותר על עם־ישראל.

אך בכל־זאת, מכיוון שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, אופן הגאולה המתואר בנבואת בלעם איננו בתכלית השלמות. אדמו"ר ה'צמח־צדק' אמר, שרק גוי רשע כבלעם מסוגל לומר על הגאולה: "אראנו ולא עתה, אשורנו ולא קרוב". יהודי לעולם לא יאמר כך, אלא יצפה לגאולה בכל רגע ורגע.

בספר 'קץ־הפלאות' (לרבי חיים־ישעיה הכהן, בעל 'מסגרת השולחן') נשאלת שאלה, מדוע בנבואת בלעם מתוארת הגאולה כמציאות שתתרחש בלי שום תנאים, ואילו משה רבנו, אוהבם של ישראל, התנה את הגאולה בתשובה, באומרו (דברים ל,א־ג): "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה... ושבת עד ה' אלוקיך... ושב ה' אלוקיך את שבותך".

הוא משיב, שהרי ידוע כי הגאולה יכולה לבוא בשתי אפשרויות: אם עם־ישראל יהיה בבחינת "זכו", תבוא הגאולה מוקדם הרבה יותר — "אחישנה" — ואז "תהיה הגאולה מופלאה במעלה"; ואם חלילה יהיה "לא זכו", תבוא הגאולה רק בזמן הסופי שנקבע לה — "בעיתה" — והיא תהיה באופן של "עני ורוכב על חמור". לכן, משה רבנו, אוהבם של ישראל, התנבא על גאולה באופן הראשון, שישראל עושים תשובה ונהיים "זכו", ואז באה הגאולה במהירות ובניסים גדולים; ואילו בלעם אמנם נאלץ להתנבא על הגאולה, אבל מכיוון שאינו רוצה בטובתם של ישראל, לכן ניתנה לו נבואה על גאולה שבאה גם בלי תשובה, שזוהי גאולה בדרגה נחותה יותר.

ככוכב משמים

בעל אור־החיים (בפירושו לבמדבר כד,יז) מוצא את שתי דרכי הגאולה בפסוק "דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל". וכך הוא מפרש: "שאם תהיה הגאולה באמצעות זכות ישראל — יהיה הדבר מופלא במעלה ויתגלה הגואל־ישראל מן השמים במופת ואות, כאמור בספר הזוהר. מה שאין כן כשתהיה הגאולה מצד הקץ ואין ישראל ראויים לה — תהיה באופן אחר, ועליה נאמר שהגואל יבוא עני ורוכב על חמור".

בהמשך מוסיף האור־החיים ומפרט, שעל הגאולה באופן הראשון נאמר "דרך כוכב מיעקב" — "שיזרח הגואל מן השמים... רמז לכוכב היוצא באמצע השמים, לנס מופלא"; ואילו האופן השני מרומז במילים "וקם שבט מישראל" — "שיקום שבט אחד מישראל, כדרך הקמים בעולם דרך טבע... שיבוא עני ורוכב על חמור ויקום וימלוך ויעשה מה שנאמר בסמוך". וכולנו מתפללים, כמובן, שנזכה לגאולה באופן של "זכו" ומתוך ניסים גלויים.

שירה שמספרת סיפור אישי

"ל פעמים אני נזכר איך הכול התחיל, ועוד לא נגמר. מנסה לשחזר את המסלול הדו־סטרי, כשקטפתי את הפרי, מעץ השכחה". מילים אלו כתבו **דני פינקלמן**, מוזיקאי צעיר ומוכשר, מנהיגה של להקת ילדים חדשה ושמה "הניצוצות". הן פותחות את השיר "חנוך לנער", שהוא גם שם התקליט החדש שהפיק לא־מכבר.

עשרת שירי התקליטור — תשעה מתוכם מהמקורות ("היינו שמחים", "ותיק יהמו", "נודה לך" ועוד) ורק אחד ("חנוך לנער") בכתיבה עצמית — הפכו את הלהקה, שחבריה משלבים שירה עם ריקוד ותנועה, בסגנון המקהלות הגדולות בחו"ל, לאהובה ומבוקשת בארץ וגם מחוצה לה.

ברכה מועילה

מי שמכיר את פינקלמן (26) יודע כי במילות השיר שכתב יש יותר מרמז לסיפורו האישי. הוא נולד בירושלים לאב יליד סרטוב ולאם ילידת קייב, שהחלו לשמור מצוות לאחר עלייתם ארצה. יש להניח שגם זכות אבות הייתה כאן, שכן אב־סבו היה הרב ברוך ליברזון, מרבני קייב, חסיד צ'ורטקוב וצאצא ישיר של המגיד ממעזריטש.

כשהיה דני כבן שבע נתקף לפתע דלקת עיניים נדירה שהקשתה עליו מאוד לפקוח את עפעפיו. קרוב לארבע שנים נמשכה התופעה המוזרה והמציקה, שהרופאים לא מצאו לה מרפא. בשנת תשמ"ט היגרה משפחתו לארה"ב. עם הגיעם לשם התייצבו, בהמלצת ידיד, לקבלת ברכה אצל הרבי מליובאוויטש (במעמד חלוקת הצדקה הנודע, שנערך בכל יום ראשון). דני הקטן אזר עוז ובפנייה ישירה אל הרבי ביקש ברכה לעיניו. הרבי

דני ו'הניצוצות'. מקוריות ורעננות

בירך. כעבר שבוע נעלמה המחלה כלא הייתה.

ירידה לצורך עלייה

מיד לאחר מכן בא פרק משמעותי ("שלוש השנים הטובות ביותר") בחייו. דני, שניחן בקול ערב, נכלל בקומץ מאושר של ילדים שהתקבלו ללהקת "פרחי מיאמי" (המכונה כך אף־על־פי שכבר כעשרים וחמש שנים היא פועלת משכונת בורו־פארק בניו־יורק). שם פיתח מאוד את יכולתו המוזיקלית ורכש את ה'גרסא דינקותא' שלו בתחומי השירה וההופעה.

אחר־כך המשיך במסלול חינוך פשרני, ובבחרותו התרופפו כמעט לגמרי קשריו עם התורה והמצוות. המפנה חל כשנסע לאוקראינה מטעם ארגון הומניטרי יהודי. בשובו משם ניעור בליבו הניצוץ היהודי והוא החליט לעשות תפנית בחייו. הוא עזב עבודה מסודרת וחיים מפנקים בניו־יורק ובא לארץ כדי ללמוד כמה שנים בישיבת חב"ד. לפני כשנתיים התחתן ונטע יתד בעיר המקובלים, צפת. שם גם הקים את "הניצוצות".

לפרוץ את השגרה

בלהקה של פינקלמן חברים עשרים ואחד ילדים מכל אזור הצפון ועשרה מבוגרים. הוא מביא סגנון מוזיקלי חדש ולא כל־כך מוכר בארץ. מקצבים שונים, שילובים מיוחדים של כלי־נגינה ועוד. מקוריות היא בהחלט מילת־המפתח מבחינתו. "בשפע העצום של המוזיקה ה'חסידית' שאנו מוצפים בה, יש הרבה מאוד שגרה ומעט מדי רעננות ומקוריות", הוא אומר.

ובכל־זאת, איך מפלסים דרך בצפיפות כזו של זמרים ולהקות? דני אומר שהוא אינו חושש לטפס על הרים, כי הוא זוכר איך הכול התחיל.

קבוצת גֶּפֶן -המבשחת המורשת של הציבור הדתי
ביטוח רכב במחיר הטוב ביותר במדינה
12 תשלומים ללא ריבית
שרות אישי 24 שעות ביממה
הביטוח יחודי לציבור הדתי
מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39
גֶּפֶן

רשת גני חב"ד
להתחיל את החיים ברגל ימין
מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתינים לילדיכם
מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברכת העולה לתורה

שאלה: טעה העולה לתורה ובירך לפני הקריאה את הברכה השנייה או להפך, האם עליו לחזור?

תשובה: בעלייה לתורה פותחים תחילה את ספר־התורה ומראים לעולה את המקום שבו מתחיל את קטע הקריאה שלו. יש נוגעים לפני הקריאה בתחילת הקטע, ואחריה — בסופו על־ידי הטלית וכדומה, ונושקים אותה במקום שנגעה. למנהג חב"ד נוגעים לפני הקריאה בתחילה ובסוף, ובסיומה נוגעים בסוף ובהתחלה.

מדין הגמרא, אפשר לברך ברכה ראשונה כשהספר פתוח, אבל למעשה רבים נוהגים לסגור את הספר, שלא יאמרו שהברכות כתובות בתורה, ואף מטים את ראשם הצידה בשעת הברכה.

יש לאחוז בשני צידי הספר בשעת הברכה. חשוב לומר את הברכה בקול רם, כדי שיוכל כל הציבור לענות 'אמן', ולפחות בקול הנשמע לפחות לעוד תשעה אנשים. המברך בקול נמוך יותר — יש דעות שלא יצא ידי־חובתו, אך למעשה אינו חוזר ומברך.

אם טעה ובירך בברכה הראשונה "אשר נתן לנו" — אם נזכר לפני אמירת "ה'" של "נותן התורה" — יחזור ויתחיל מ"אשר בחר בנו", ואם כבר אמר ה' — יסיים ברכתו כך, ובברכה האחרונה יאמר "אשר בחר בנו".

אם טעה רק בברכה השנייה, ונזכר קודם אמירת ה' — יחזור ל"אשר נתן לנו", ואם כבר אמר ה' — ימשיך "אלוקינו מלך העולם, אשר נתן לנו...", ואם סיים את הברכה בטעות — יחזור ויברך מתחילת ברכת "אשר נתן לנו" עד סופה. ולפי ה'ילקוט יוסף' לא יחזור לברך.

על העולה להמתין לעניית הציבור על 'ברכו', ויענה עמם או אחריהם.

הדין המקורי הוא שבין עולה לעולה סוגרים את ספר־התורה. אך למעשה, הספרדים מסתפקים בכיסוי הספר לפני הברכה האחרונה, והאשכנזים סוגרים אז את הספר; ואם מאריכים ב'מי שבירך', או בהזכרת נפטרים, או ש"מזמרים לחתן" — גם מכסים אותו.

מקורות: סוטה לט,ב. שו"ע או"ח סימנים: קלט,ד-ו, קמא,ה, ונו"כ. משנ"ב וביה"ל שם, וילקוט יוסף קלט,ה-ח, ושו"נ. שערי אפרים ד,ג-ח. ספר המנהגים — חב"ד עמ' 13.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת
שולחן השבת שלכם ייראה אחרת עם הסדרה המופלאה
על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש.
מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד
להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120